

Roslagsbanan till city

Planlägningsbeskrivning 2026-09-15

Denna planlägningsbeskrivning redogör för hur utbyggnaden hanteras i planeringsprocessen, de beslut som ska fattas och när möjlighet finns att påverka. Dokumentet uppdateras löpande i takt med att projektet framskrider.

Projekt Roslagsbanan till city – syfte och ändamål

Planering av en förlängning av Roslagsbanan i tunnel från station Universitetet till T-centralen pågår. Projekt Roslagsbanan till city har som syfte och ändamål att öka tillgängligheten mellan nordostsektorn och centrala Stockholm samt mellan nordostsektorn och regionala kärnor, bidra till att skapa ett tillförlitligt och kapacitetsstarkt kollektivtrafiksysteem, ett socialt och miljömässigt hållbart transportsystem samt bidra till stadsutveckling med ett ökat bostadsbyggande. Projektet innebär att befintlig station Stockholms östra avvecklas.

Bakgrund och tidigare utredningar

Åtgärdsvalsstudie och Sverigeförhandlingen

Under 2014 genomfördes ”Åtgärdsvals- och idéstudie av regional kapacitetsstark kollektivtrafik till Nordostsektorn i Stockholms län”. Att förlänga Roslagsbanan till city var den åtgärd som bedömdes medföra störst nytta. Åtgärdsvalsstudiens resultat och slutsatser studerades sedan vidare inom ramen för Sverigeförhandlingen.

Sverigeförhandlingen är ett initiativ från Sveriges regering som syftar till byggnad av höghastighetsjärnväg i Sverige och få förbättrad kollektivtrafik samt ett ökat bostadsbyggande i storstäderna. Förhandlingen innebär att berörda kommuner, regioner och staten gemensamt finansierar utbyggnad av infrastruktur mot att berörda kommuner bygger nya bostäder. I januari 2017 tecknade staten, Region Stockholm och berörda kommuner avtal om fyra stora kollektivtrafiksatsningar, varav Roslagsbanan till city var en av dem.

Region Stockholm, nordostkommunerna Vallentuna, Täby och Österåker, Stockholms stad samt staten ansvarar tillsammans för finansiering av förlängningen Roslagsbanan till city. Inom Region Stockholm är det trafikförvaltningen som ansvarar för att driva projekt Roslagsbanan till city.

Lokaliseringsutredning 2021–2024

Under 2021–2024 genomfördes en lokaliseringsutredning för Roslagsbanan till city där olika sträckningar för Roslagsbanans förlängning studerades och utvärderades mot projektets ändamål. En lokaliseringsutredning genomförs i inledningen av planlägningsprocessen och utgör ett beslutsunderlag inför valet av lokaliseringsalternativ. Alternativ till korridorsträckningar har under utredningen varit föremål för samråd med allmänhet och berörda intressenter. Samrådssynpunkter från genomförda samråd under lokaliseringsutredningen har sammanställts i samrådsredogörelser som återfinns på projektets hemsida.

Lokaliseringsutredningen har resulterat i en förordad korridorsträckning som beslutades av Region Stockholms trafiknämnd den 24 september 2024.

Planeringen framåt

Arbetet med järnvägsplan och miljöprövning pågår med utgångspunkt i den beslutade korridorsträckningen. Det innebär att den planerade järnvägsanläggningen successivt detaljeras, både avseende dess permanenta läge och utformning samt hur byggnation ska ske.

Roslagsbanans förlängning, genom en tunnel till city, kommer att påverka miljö och omgivning. Bortledning av grundvatten från tunnlar och schakt är en tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalkens 11:e kapitel, vilket innebär att en ansökan om miljötillstånd tas fram parallellt med järnvägsplanen. I ansökningshandlingarna ingår även en redovisning av omgivningsstörningar, såsom buller, vibrationer och utsläpp till vatten.

Länsstyrelsen i Stockholm har beslutat att Roslagsbanan till city kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska tas fram enligt miljöbalken för såväl järnvägsplan som miljöprövning.

Planläggningsprocessen

Järnvägsplanen för Roslagsbanan till city tas fram utifrån planläggningsprocessen för järnväg, där lagen om byggande av järnväg är styrande. Enligt lagen ska järnvägen lokaliseras och utformas så att ändamålet uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärden. Järnvägsplanen, tillsammans med erforderliga miljötillstånd, säkerställer tillgång till den mark som behövs för utbyggnaden. Planläggningsprocessen tydliggör projektets effekter och konsekvenser gentemot allmänhet och berörda och ger goda möjligheter till insyn och möjligheten att framföra synpunkter.

En järnvägsplan får enligt lagen om byggande av järnväg inte strida mot gällande detaljplaner. I en detaljplan reglerar kommunen användningen av mark- och vattenområden inom kommunen utifrån plan- och bygglagen. Därför genomför Stockholms stad en översyn av de detaljplaner som behöver ändras. Denna process sker parallellt med järnvägsplan och miljöprövning i ett så kallat samordnat planförfarande, där järnvägsplanen är den ledande processen.

Samråd

Som en del av planläggningsprocessen genomförs löpande samråd med berörda myndigheter, organisationer och enskilda. Vid angivna tillfällen genomförs formella samråd där handlingar tillgängliggörs för allmänhet och berörda med möjlighet att inkomma med synpunkter.

Ett första samråd för järnvägsplan och miljöprövning avseende planerad spårlinje, stationslägen, arbetstunnlar och etableringsområden genomfördes mellan 28 januari och 18 februari 2025.

Med utgångspunkt i samrådet 2025 skedde bearbetningar och ett planförslag om järnvägsplanens utformning togs fram som underlag för efterföljande samråd som genomförs mellan 15 september och 12 oktober 2026. I samrådet redovisas områden som behövs för järnvägens permanenta anläggning och byggnation. Till planförslaget redovisas en MKB, tillsammans med erforderliga utredningar och underlag. Samråd om ändrade detaljplaner inom Stockholms stad, med anledning av järnvägsplanen, sker samordnat med detta samråd.

Synpunkter från samråden tillsammans med trafikförvaltningens bemötande, sammanställs i samrådsredogörelser som publiceras på projektets hemsida.

Granskning

Efter genomförda samråd bearbetas planförslaget. Järnvägsplanens MKB ska godkännas av länsstyrelsen. Därefter kommer järnvägsplanen att kungöras för granskning. Detta är ytterligare ett tillfälle att inkomma med synpunkter på förslaget till järnvägsplan. Efter genomförd granskning kommer eventuella synpunkter att sammanställas i ett granskningsutlåtande. I granskningsutlåtandet besvarar trafikförvaltningen hur synpunkterna kommer att hanteras i det fortsatta arbetet. Granskningshandlingen ska slutligen tillstyrkas av länsstyrelsen innan järnvägsplanen kan skickas för prövning och fastställelse hos Trafikverkets enhet för planprövning.

Fastställelse av järnvägsplan och miljödom

Järnvägsplanen fastställs av Trafikverkets enhet för planprövning och erforderliga miljötillstånd beslutas av domstol. Då järnvägsplanen inte får fastställas i strid mot gällande detaljplaner, krävs även att nödvändiga ändringar av detaljplaner inom Stockholms stad har antagits. Ett beslut om att fastställa järnvägsplanen kan överklagas till regeringen. Innan järnvägen kan börja byggas krävs att den fastställda järnvägsplanen samt miljödomen har vunnit laga kraft.

Roslagsbanan till city

Diarienummer: TN 2023-0299

Region Stockholm, Trafikförvaltningen

Lindhagensgatan 100

105 73 Stockholm

www.regionstockholm.se/roslagsbanan/city

SL kundtjänst: 08-600 10 00